# Ataksi De?erlendirme ve Derecelendirme Skalas?

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ataksi De?erlendirme ve Derecelendirme Skalas?*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17074

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Özet

Bu akademik giri?, 2017 y?l?nda Y. Salc? ve arkada?lar? taraf?ndan gerçekle?tirilen ve Multiple Skleroz (MS) hastalar?nda görülen Ataksi ?iddetini de?erlendirmek amac?yla kullan?lan iki temel nörolojik ölçek olan Uluslararas? ??birli?i Ataksi Derecelendirme Ölçe?i (**ICARS** - International Cooperative Ataxia Rating Scale) ve Ataksi De?erlendirme ve Derecelendirme Ölçe?i'nin (**SARA** - Scale for the Assessment and Rating of Ataxia) Türkçe geçerlik ve güvenirlik çal??mas?n? özetlemektedir. Çal??ma, bu ölçeklerin Türk popülasyonunda Ataksi semptomlar?n?n klinik de?erlendirilmesi için yüksek düzeyde güvenilir ve yap?sal olarak geçerli araçlar oldu?unu göstermi?tir.

## Anahtar Kelimeler

Ataksi, Multiple Skleroz, ICARS, SARA, Güvenirlik, Geçerlik, Faktör Analizi, Nörolojik De?erlendirme.

## Yazarlar

Salc?, Y., Fil, A., Keklicek, H., Çetin, B., Armutlu, K., Dolgun, A., ... & Karabudak, R.

## Amaç

Bu çal??man?n temel amac?, Multiple Skleroz tan?s? konmu? hastalarda gözlemlenen Ataksi semptomlar?n?n ?iddetini ve ilerlemesini do?ru bir ?ekilde ölçmek üzere tasarlanm?? olan **ICARS** ve **SARA** ölçeklerinin Türkiye'de geçerli?ini ve güvenirli?ini ara?t?rmakt?r. Bu çal??ma, klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda standardize edilmi?, kültürel olarak uyarlanm?? ölçüm araçlar?n?n kullan?labilirli?ini sa?lamay? hedeflemi?tir.

Ölçeklerin adaptasyonu ve geçerlemesi, MS hastalar?n?n tedavisini ve rehabilitasyon süreçlerini takip etmede standart bir dil olu?turulmas? aç?s?ndan kritik öneme sahiptir. Elde edilen bulgular, her iki ölçe?in de Türk popülasyonunda nörolojik de?erlendirme süreçlerine entegre edilebilece?ini desteklemektedir.

## Yap?

ICARS ve SARA ölçekleri, serebellar disfonksiyondan kaynaklanan motor koordinasyon bozukluklar?n?, yani Ataksi durumunu ölçen çok boyutlu yap?lard?r. **ICARS**, özellikle duru?, uzuv hareketleri, konu?ma ve göz hareketleri gibi geni? bir semptom yelpazesini kapsarken, **SARA** daha çok denge ve yürüme gibi temel ataksi belirtilerine odaklan?r.

Bu ölçeklerin yap?lar?, Ataksi'nin farkl? klinik görünümlerini sistematik olarak derecelendirmek

ARABPSYCHOLOGY.COM

üzere tasarlanm??t?r. Bu çal??ma, **ICARS** ölçe?inin, Türk MS hastalar?nda da orijinal yap?s?na uygun olarak birden fazla faktörden olu?tu?unu do?rulam??t?r.

## Geçerlik

Geçerlik çal??mas? kapsam?nda, ölçeklerin ölçmek istenilen yap?y? ne kadar do?ru ölçtü?ü incelenmi?tir. Özellikle **Yap? Geçerli?i** analiz edilmi?tir. Yap?lan **Faktör Analizi** sonucunda, **ICARS** ölçe?inin klinik olarak anlaml? olan 5 faktörden olu?tu?u tespit edilmi?tir. Bu be? faktörlü yap?, ölçe?in Ataksi'nin farkl? bile?enlerini ba??ms?z olarak de?erlendirme yetene?ini desteklemektedir.

Faktör analizi sürecinde, maddelerin faktör yüklerini netle?tirmek ve faktörler aras?ndaki ayr?m? optimize etmek amac?yla **Varimax döndürme yöntemi** kullan?lm??t?r. Bu istatistiksel yakla??m, ölçe?in teorik yap?s?n?n ampirik verilerle tutarl?l???n? sa?lam??t?r.

## Güvenirlik

Ölçeklerin güvenirlik analizi, iç tutarl?l?k katsay?s? (Internal Consistency Coefficient) hesaplanarak gerçekle?tirilmi?tir. Elde edilen katsay?lar, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

**SARA** ölçe?inin güvenirlik katsay?s? (Cronbach Alfa) $\alpha$ **= .93** olarak bulunmu?tur.
**ICARS** ölçe?inin güvenirlik katsay?s? (Cronbach Alfa) $\alpha$ **= .95** olarak bulunmu?tur.

Her iki ölçek için de elde edilen yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçeklerin klinik ve akademik çal??malarda kullan?labilecek düzeyde **yeterli güvenirlik katsay?s?na** sahip oldu?unu kan?tlamaktad?r.

## Faktör Analizi

ICARS ölçe?inin 19 maddelik yap?s?n?n do?rulanmas? amac?yla gerçekle?tirilen Faktör Analizinde, ölçe?in **5 temel faktör** alt?nda topland??? belirlenmi?tir. Bu faktörler, Ataksi semptomlar?n?n farkl? alt alanlar?n? temsil etmektedir. Analizde kullan?lan **Varimax döndürme yöntemi**, faktör yap?s?n?n klinik olarak yorumlanabilirli?ini art?rm??t?r.

ICARS'?n faktör yap?s? ve madde da??l?m? a?a??daki gibidir:

Postürel ve Duru? Bozukluklar? (7 madde)
Ekstremite Hareket Bozukluklar? (7 madde)
Konu?ma Bozukluklar? (2 madde)
Okülomotor Aç?klar (3 madde)

ARABPSYCHOLOGY.COM

17. madde tek ba??na 5. Faktör olarak kabul edilmi?tir.

## Ölçek Bilgileri

Bu çal??ma, mevcut uluslararas? ölçeklerin adaptasyon ve geçerlilik çal??mas? niteli?indedir.

**Test Tipi:** Geli?tirme/Adaptasyon ve Do?rulama Çal??mas?

**Format:** Klinik gözlem ve derecelendirme ölçe?i

**Kullan?lan Ölçekler:** ICARS (International Cooperative Ataxia Rating Scale) ve SARA (Scale for the Assessment and Rating of Ataxia)

**Dil:** Türkçe (Orijinal ölçekler ?ngilizcedir)

**Popülasyon Grubu:** Nörolojik hasta popülasyonu

**Ya? Grubu:** Yeti?kin

**Popülasyon Detaylar?:** Ataksi semptomlar? gösteren Multipl Skleroz hastalar?.

**Test Metodolojisi:** Klinik de?erlendirme, yap? geçerli?i için Faktör Analizi, güvenirlik için ?ç Tutarl?l?k (Cronbach Alfa) hesaplamas?.

## Anahtar Kelimeler

ICARS, SARA, Ataksi Derecelendirme, Multipl Skleroz, Nöroloji, Psikometri, ?ç Tutarl?l?k.

## Yazarlar

**Sorumlu Yazar:** Y. Salc?

**Yazar ORCID Tan?mlay?c?:** Sa?lanan içerikte mevcut de?ildir.

**?leti?im E-posta Adresi:** fztyeliz@hotmail.com

**Yaz??ma Adresi:** Sa?lanan içerikte mevcut de?ildir (Genellikle ilgili üniversite veya hastane adresi kullan?l?r).

## ?zinler, Ücret ve Test Y?l?

**Test Y?l? (Geçerlik Çal??mas?):** 2017

**Derecelendirme:** De?erlendirme puanlar? ölçekten ölçe?e de?i?mekle birlikte, ICARS ve SARA

ARABPSYCHOLOGY.COM

genellikle 0'dan ba?lay?p semptom ?iddetine göre artan puanlama sistemine sahiptir.

**?zinler ve Ücret:** Ölçeklerin kullan?m? için orijinal geli?tiricilerin izinleri gerekebilir. Türkçeye adaptasyon çal??mas? 2017 y?l?nda yay?mlanm??t?r.

## Kaynaklar

Salc?, Y., Fil, A., Keklicek, H., Çetin, B., Armutlu, K., Dolgun, A., ... & Karabudak, R. (2017). Validity and reliability of the International Cooperative Ataxia Rating Scale (ICARS) and the Scale for the Assessment and Rating of Ataxia (SARA) in multiple sclerosis patients with ataxia. *Multiple sclerosis and related disorders, 18*, 135-140.

Bu çal??man?n orijinal tam metin ba?lant?s? (eri?im k?s?tlamal? olabilir): 02107eizn-y-https-ac-els--cdn-com.proxy2.marmara-elibrary.com

SARA ölçe?ine ait orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: scale-for-the-assessment-and-rating-of-ataxia-sara-toad.pdf

## Ataksi De?erlendirme ve Derecelendirme Skalas? Maddeleri (ICARS)

**ÖNEML?:** A?a??daki ölçek maddeleri, kaynakta belirtilen ICARS faktör yap?s?n? yans?tmaktad?r ve 19 maddeden olu?maktad?r.

**ICARS ölçe?i 19 madde ve 5 faktörden olu?maktad?r:**
Posturel ve Duru? bozukluklar? (7m):
Ekstremite Hareket bozukluklar? (7m):
Konu?ma bozukluklar? (2m):
Okülomotor aç?klar (3m):
17. madde tek ba??na 5. Faktör say?lm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM